

man også i denne henseende tilstræber den ved nyoprettelser foreskrevne brugsstørrelse.

Denne praksis foreslås lovfæstet ved, at den på „middelgod jord“ baserede arealgrænse ved suppler- ing af mindre landbrug afløses af en størrelses- angivelse på linje med den for ny brug gældende. Tilsvarende ændring er i forslaget §§ 15, 20 og 32 foreslået gennemført i statshusmandslovens §§ 28, 34 og 58, medens man ikke på det foreliggende grundlag har ment at burde foreslå ændringer i statshusmandslovens § 8, stk. 2 og 7.

Til §§ 6, 7 og 8.

Det ved jordlovene af 1919 fastlagte princip, hvorefter jorder i statens eje afhændes uden erlæg- gelse af en fikseret købesum, men vederlægges ved en halvårlig afgift, beregnet procentuelt af jordens værdi ifølge periodiske vurderinger, er i princippet stadig opretholdt i den gældende statshusmands- lovgivning, idet grundlaget for beregning af jord- renten og for beregning af grundskyld ifølge denne er det samme, nemlig grundværdien efter fradrag for forbedringer. Hvor der kun hviler jordrenteforplig- telse på en del af en ejendoms tilliggende, foretages dog på tilsvarende måde særskilt ansættelse til jordrentevarelse for den pågældende dels ved- kommende.

Gennem årene har det vist sig, at grundværdi- ansættelserne og dermed jordrenten af de af staten afhændede jordrentearealer i stadig stigende grad har ligget i et væsentligt lavere niveau end statens omkostninger ved køb af udstykningsjorden og ved de grundforbedrings- og kultiveringsforan- staltninger, som i vidt omfang er nødvendige for at bringe de erhvervede arealer i udstykningsmoden stand.

Det tab, som påføres jordfonden ved misforholdet mellem det vederlag, staten opnår gennem jord- rente af grundværdien, og statens omkostninger ved arealerne's tilvejebringelse i udstykningsmoden stand, og som i vidt omfang kun på langt sigt kan forventes delvis udlignet gennem senere grund- værdistigninger, har man hidtil søgt mulighed for at udligne i et vist omfang, dels ved at hjemle staten ret til i visse tilfælde at betinge sig et nær- mere fikseret vederlag udover jordrenten, jfr. stats- husmandslovens § 16, stk. 2, dels ved skødevilkår, der begrænser køberens adgang til at opnå fradrag i grundværdien for forbedringer, der er foretaget inden hans overtagelse af jorden, jfr. herved § 21 i lovbekendtgørelse af 9. juli 1958 om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme. De sidst- nævnte vurderingstekniske begrænsninger, der er

begrundet i hensynet til jordrenten, bevirker imidlertid, at de pågældende statshusmænd sam- tidig undrages de nævnte fradrag i grundværdien ved påligningen af grundskyld.

Dels under hensyn til misforholdet mellem jord- renteydelserne af nyetablerede jordrentebrug og ydelserne af jordkøbslånene i nyetablerede brug, oprettet på jordkøbsvilkår, hvilke lån i væsentligt højere grad fastsættes under hensyntagen til de aktuelle priser for udstykningsjord, dels af hensyn til en begrænsning af jordfondens tab ved udstyk- ningsvirksomheden blev den hidtidige regel i stats- husmandslovens § 14, stk. 2, om, at statsjord kan afhændes på jordkøbsvilkår, når køberen fremsætter ønske derom, ved § 3 i tillægslov nr. 129 af 28. marts 1951 suppleret med en hjemmel for statens jordlovsudvalg til med samtykke af landbrugs- ministeren undtagesesvis at *udbyde* nyerhvervede lodder på *jordkøbsvilkår*, når afhændelse på jord- rentevilkår ikke skønnes at kunne ske uden ufor- holdsmæssigt tab for jordfonden.

I de følgende år er anvendelsen af jordrenteformen ved statens afhændelser af lodder til oprettelse af ny brug trængt meget stærkt tilbage til fordel for jordkøbsformen, således at en væsentlig part af de årligt tilkommende ny jordkøbsbrug oprettes på jord, afhændet af staten.

Da det må anses for ønskeligt at sikre jordrente- brugene og jordkøbsbrugene som sideordnede be- sidelsesformer i forbindelse med en tilnærmelsesvis udligning af de økonomiske vilkår samt afhjælpning af de foran nævnte ulemper, foreslås i lovens § 15, stk. 4, indsat hjemmel for staten til ved afhændelse af en lod på jordrentevilkår at fastsætte et mindste- beløb, hvoraf jordrenten skal beregnes, for så vidt loddens grundværdi er eller bliver ansat lavere. Det forudsættes herved, at mindstebeløbet fast- sættes ved loddens afhændelse, og at jordlovsud- valget samtidig underretter finansministeriet herom af hensyn til jordrentens beregning og opkrævning.

Under hensyn til grundværdiens eventuelle stig- ning udover det fastsatte minimumsbeløb ved senere vurderinger og den heraf følgende mulighed for jordrentens stigning må det anses for rimeligt, at mindstebeløbet i almindelighed fastsættes noget lavere end det normale jordkøbslån for tilsvarende jord, og det foreslås derfor, at mindstebeløbet i reglen ikke skal kunne overstige $\frac{1}{5}$ af tilsvarende jordkøbslån.

I konsekvens af forslaget om ansættelse af en minimumsjordrenteværdi foreslås den ovennævnte i 1951 gennemførte tilføjelse til lovens § 14, stk. 2, ophævet, ligesom reglerne i lovens § 16, stk. 2, om tillægsvederlag udover jordrenteforpligtelsen, der